

Om nødvendig forsvare med makt

Taler

Olemic Thommessen

Dato

8 mai 2016

Sted

Oslo

Omstendigheter

Tale ved retterstedet, Akershus festning

- 1 Kjære veteraner,
Kjære alle sammen,

- 5 Retterstedet er en påminnelse om de høye kostnadene forsvaret av våre friheter
og våre demokratiske idealer kan ha.

- Her på dette stedet ble 42 nordmenn brutalt drept den siste krigsvinteren, fordi
de hadde satt livet på spill i kampen mot okkupasjon og diktatur. De ble myrdet
for sin frihetskamp. Og de ble myrdet for å skremme andre fra å ta opp den
10 samme kampen.

- Henrettelser og terror mot sivilbefolkningen stanset ikke rekrutteringen til
motstanden under okkupasjonen. Skrekkveldet forhindret ikke at unge
nordmenn fortsatte å slutte seg til den militære kampen i Norge. Eller at
15 tusenvis av nordmenn reiste utenlands og sluttet seg til kampen mot nazismen.
De kjempet skulder ved skulder med allierte styrker, på sjøen, i luften eller på
landjorden, eller de trosset farene og fraktet livsviktige forsyninger på norske
skip.

- 20 Mange av dem som reiste ut kom aldri tilbake fra krigen. De er blant de falne vi
minnes på en dag som denne.

- Også etter andre verdenskrig har norske soldaters innsats i kamp mot diktatur
og voldsmakt kostet oss menneskeliv.

- 25 I dag minnes vi alle som har kjempet og gitt sitt liv i kampen for demokratiet på
Norges vegne.

30 Vi hedrer også de som ikke falt, men overlevde krigen. Veteranene som kom tilbake fra striden, enten det var i andre verdenskrig, eller i senere operasjoner.

Veteranene blant oss bærer med seg opplevelser og erfaringer vi andre umulig kan forstå fullt ut. De bærer på minner det ofte er vanskelig å dele med andre,
35 minner som er en byrde og en pris å betale for de tjenester de har gjort for oss som samfunn og nasjon. For det fortjener de vår dype takknemlighet og respekt.

Alle har vi behov for å oppleve trygghet. Veteranene og våre falne er
40 påminnelser om at den freden og friheten vi vil bevare har en pris.

Som samfunn må vi være forberedt på å betale kostnadene for fortsatt fred, frihet og sikkerhet.

45 Vi må prøve å unngå krig og terror ved å bruke alle de politiske og diplomatiske midler vi rår over.

Det betyr også at vi må gjøre andre valg. Vi må sette oss i stand til å forsvare oss mot de farer som truer. Fortsatt fred er ingen selvfølge.

50 I dag ser vi utviklingstrekk i våre nærområder som gir grunn til bekymring, og som minner om en spenningsfylt fortid som vi håpet at vi hadde lagt bak oss.

Samtidig finner krig og konflikter nye uttrykk i vår tid. Uro med røtter i andre
55 deler av verden påvirker oss mer enn tidligere.

Vi vet at den positive utviklingen vi så etter den kalde krigens slutt, nå er under press flere steder. Vi ser land som vakler eller faller på sin ferd mot demokratiet. Vi ser at oppnådde menneskerettigheter trekkes tilbake. Vi ser at dialog og
60 internasjonalt samarbeid flere steder erstattes med nye konfrontasjoner og maktspråk.

I en slik situasjon må vi ha klart for oss hvilke verdier vi er villige til å kjempe for. Hvilke verdier vi er felles om.

65 Dette handler til syvende og sist om å ha en bevissthet om hva som står på spill.

Om hva vi har en moralsk forpliktelse til å forsvare. Om nødvendig forsvare med makt: i eget land, i våre nærområder og i land som trenger vår hjelp.

70

Retterstedet her minner oss om at de redslene og voldsbruken vi ser under andre himmelstrøk også har rammet hos oss. Og at de kan gjøre det igjen.

75

Demokrati, frihet og menneskerettigheter er kjernen i det som har formet vårt samfunn, og som har gjort oss til dem vi er - og vil være.

80

De falne som minnes her for sin kamp for grunnleggende demokratiske idealer og for vår frihet, minner oss om plikten til om nødvendig igjen å ha evne og vilje til å gjøre det som skal til for å forsvare disse verdiene.

Selv falt de som ofre for diktaturets voldsbruk. Så lenge minnet om deres vilje til kamp og offer lever videre, vil de ikke ha falt forgjeves.

85

Det er med stor ærbødighet og respekt jeg legger ned denne kransen for å minnes de som ga sine liv for vår frihet.

Kilde

www.stortinget.no

90

Emner

Andre verdenskrig, Forsvar, Forsvarspolitik, Minnetale, Veteran

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/om-nodvendig-forsvare-med-makt>

95

100

105